

Jan Němec a kolektiv:

KOMPARACE POLITICKÝCH SYSTÉMŮ: POLITICKÉ SYSTÉMY LATINSKÉ AMERIKY

Praha. VŠE v Praze – nakladatelství
Oeconomica, 2010. 280 stran.

Nejen díky své vzdálenosti od Evropy, ale i díky své domnělé bezvýznamnosti byl latinskoamerický region českou vědeckou obcí dlouho přehlížen nebo mu byl věnován pouze omezený prostor. Politické, ekonomické a sociální změny, jež byly nastoleny v posledních dekádách minulého století, však Latinskou Ameriku otevřely světu a kromě zájmu o obchodní výměnu a počtu turistů vzrostl i badatelský zájem o tento kontinent. Pro vědce z oblasti politických věd se pak Latinská Amerika stala laboratoří skýtající pro nás Evropany snáze i hůře představitelné typy nedemokratických režimů, přechodů k demokracii, politických stran či hnutí, guerillových skupin nebo prezidentských leaderů. Tuto skutečnost ve své monografii „Politické systémy Latinské Ameriky“, jež vyšla v rámci ediční řady „Komparace politických systémů“, reflektuje i Jan Němec a kolektiv autorů.

V knize „Politické systémy Latinské Ameriky“ je představen politický vývoj vybraných latinskoamerických zemí od zisku jejich nezávislosti na evropských koloniálních mocnostech až do posledních konaných voleb. Akcentovány jsou pak především historické etapy nebo fenomény (např. peronismus v Argentině, indigenismus v Bolívii nebo politické násilí v Kolumbii), které jsou pro danou zemi typické a odlišují ji od ostatních států. U každého státu je také věnován prostor popisu jeho ústavního rámce, kde jsou rozebrány funkce a fungování jednotlivých složek státní moci. V rámci jednotlivých případových studií je nastíněna i struktura

místní správy a samosprávy, popřípadě jejich vztah k centrální vládě. Dostatečný prostor je dále věnován základním principům volebního systému a volebním mechanismům. Jednotlivé kapitoly pak uzavírá přehled hlavních politických stran a zájmových skupin, který je doplněn jejich stručnou charakteristikou.

Autoři se ve své knize však nevěnují zkoumaným státům pouze odděleně, ale všímají si také jejich společných rysů, ať již jsou determinovány dlouhou společnou historií a sdílením hodnot nebo geografickými podmínkami. Úvodní kapitola věnující se obecným vlastnostem latinskoamerického regionu tak, společně s dalšími kapitolami představovanými případovými studiemi, pokládá dobrý základ pro následnou komparaci, kterou kolektiv autorů předkládá čtenářům v závěru knihy.

Tato dvoustránková komparace se však v porovnání s rozsahem celého díla (274 stran bez rejstříku) zdá být velmi stručná, což společně se zcela chybějícím metodologickým zakotvením, jak jednotlivých případových studií, tak celkového srovnání, snižuje přidanou vědeckou hodnotu celé knihy.

Za další slabinu této publikace je možné považovat výběr zkoumaných zemí, který není – kromě stručné pasáže v předmluvě – dostatečně zdůvodněn, což oslabuje vypovídající hodnotu nabízené komparace. Státy jako Argentina, Bolívie, Brazílie, Chile, Kolumbie, Mexiko a Venezuela, jejichž politické systémy jsou v monografii podrobně analyzovány, na jednu stranu nabízejí plejádu latinskoamerických specifí, která jsou pro hlubší pochopení Latinské Ameriky jako celku důležitá. Na stranu druhou však vynechání Peru, zemí Střední Ameriky (vyjma Mexika) nebo na latinskoamerické poměry nezvykle stabilní Uruguaye lze považovat za nedostatek. Například nezařazení výše uvedeného Peru zdůvodňují autoři existencí etnicity, co by klíčového tématu politiky, kterou popisují již u Bolívie. Stranou tak nechávají výrazné peruánské zvláštnosti, jako je působení Svět-

lé stezky, Fujimoriho vlády nebo současný nástup kontroverzního O. Humaly k moci. Vynechání zemí Střední Ameriky pak argumentují závislostí na jediné komoditě, která tyto země údajně připodobňuje Venezuele. I přesto (nebo právě proto), že je v českém akademickém prostředí velice obtížné nalézt dostatečně široké spektrum odborníků, které by pokrylo všechny státy daného regionu, propracovanější diskuse nad výběrem zkoumaných případů by knize zajisté prospěla.

Kromě přesvědčivého odůvodnění výběru zemí, kterým se autoři věnují, trpí jednotlivé případové studie také mírnou kvalitativní nevyvážeností. A to i přesto, že jsou všechny vystavěny podle více méně stejného rámce.

Zatímco například kapitolu analyzující politický systém Bolívie, jejímž autorem je Radek Buben, lze označit za velmi zdařilou (zejména díky komplexnímu postoji ke

zkoumané problematice a logickému propojení jednotlivých událostí a jevů vedoucích k současné podobě politické situace v zemi), případové studie jiných autorů jsou více deskriptivní, některé pak obsahují i několik stylistických chyb či překlepů.

I přes výše uvedenou kritiku však lze publikaci Jana Němce a kolektivu považovat za velice zdařilý, byť spíše učební text. Ten může díky své aktuálnosti, dané mimo jiné i rozsáhlým seznamem převážně cizojazyčných primárních pramenů a literatury, ze které autoři při psaní jednotlivých studií vycházeli, posloužit nejen studentům věnujícím se politologii, ale také jako cenné východisko pro další odborné publikace věnující se latinskoamerickému regionu.

*Michaela Šírová
Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové*